

CARTEA DE PE NOPTIERĂ

„Pentru că nu-l putem vedea, Dumnezeu e pretutindeni”, spune YASUNARI KAWABATA, primul scriitor japonez laureat al Premiului Nobel, iar afirmația aceasta pare să se regăsească, ascunsă discret, în toate scrierile sale. Yasunari Kawabata s-a născut la Osaka, în 1899, într-o familie bogată și educată. La numai trei ani rămâne orfan. După moartea bunicii și a surorii lui, copilul e crescut de un bunic bătrân și orb. Sunt ani însingurați care, s-a spus, au conturat sentimentul părăsirii și al regretului, dominant în romanele sale. În 1924 absolvă cursurile facultății de literatură ale Universității Imperiale din Tokio și întemeiază, împreună cu un grup de scriitori tineri, revista *Bungei Jidai*, îndreptată împotriva curentului realist, interesată de avangarda literară europeană și de mișcarea neosenzualistă. Succesul literar al lui Kawabata începe cu *Dansatoarea din Izu* (1926), născută parțial autobiografică ce urmărește povestea de dragoste dintre autor și o dansatoare tradițională japoneză de numai paisprezece ani. *Vuietul muntelui*, roman apărut în 1948, îi aduce definitiv consacrarea. Pentru „măiestria lui literară care exprimă cu mare sensibilitate esența spiritului japonez” primește, douăzeci de ani mai târziu, Premiul Nobel. În limbile europene îi sunt traduse, la acea dată, doar trei romane și câteva povestiri, dar numele său e deja bine cunoscut.

În 1970 face un tur al Statelor Unite și ține conferințe la principalele universități de acolo. Este momentul în care hotărăște să se implice în viața socială, deși în timpul celui de-al Doilea Război Mondial alesese să rămână perfect neutru. Semnează, alături de Yukio Mishima și de alți scriitori, o scrisoare deschisă prin care condamnă Revoluția Culturală din China și îi susține constant pe candidații conservatori.

Se sinucide, fără a lăsa nici o notă, pe 16 aprilie 1972, la doi ani de la moartea prietenului său, Yukio Mishima.

SCRIERI (selectiv): *Dansatoarea din Izu* (1926), *Țara zăpezilor* (1935, 1947), *O mie de cocori* (1949, 1952), *Maestrul de GO* (1942, 1954), *Vuietul muntelui* (1949, 1954), *Lacul* (1954), *Frumoasele adormite și alte povestiri* (1961), *Frumusețe și întristare* (1965), *Descoperirea Frumuseții* (1969), *Vechea capitală* (1985). În colecția *Cartea de pe noptieră* au apărut *Vuietul muntelui*, *Frumusețe și întristare*, *O mie de cocori*. În pregătire: *Țara zăpezilor*.

Traducătoarea, ANCA FOCȘENEANU, e lector la secția de japoneză a Facultății de Limbi Străine de la Universitatea din București și președinte al Asociației Profesorilor de limba japoneză din România. Traduceri: *Supliciul unei adolescente*, roman de Akira Yoshimura, apărut în colecția *Raftul întâi*.

Yasunari Kawabata

Frumoasele adormite

Traducere din japoneză de
ANCA FOCȘENEANU

HUMANITAS
BUCUREȘTI

Colecție inițiată de Ioana Pârvulescu

Redactor coordonator al colecției: Mona Antohi

Coperta: Angela Rotaru

Tehnoredactor: Manuela Măxineanu

Corector: Elena Stuparu

DTP: Dan Dulgheru

Tipărit la „Fedprint” – București

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

KAWABATA, YASUNARI

Frumoasele adormite/ Yasunari Kawabata;

trad.: Anca Focșeneanu. – București: Humanitas, 2009

ISBN 978-973-50-2570-0

I. Focșeneanu, Anca (trad.)

821.521-31=135.1

Yasunari Kawabata

Nemureru bijo

Copyright © The Heirs of Yasunari Kawabata, 1960

All rights reserved.

© HUMANITAS, 2006, 2009, pentru prezenta versiune românească

EDITURA HUMANITAS

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi Carte prin poștă: tel./fax 021/311 23 30

C.P.C.E. – CP 14, București

e-mail: cpp@humanitas.ro

www.libhumanitas.ro

PRIMA NOAPTE

— **V**ă rog să nu faceți glume nepotrivite sau să încercați să băgați degetul în gura fetei adormite, i-a atras atenția femeia de la pensiune bătrânului Eguchi.

De fapt această casă nu prea putea fi numită pensiune, etajul întâi era format numai din două camere, camera de aproximativ 13 m² în care stătea el acum de vorbă cu femeia și camera alăturată, care era probabil un dormitor și, după câte își putuse da seama, nici la parterul îngust nu părea să existe vreo altă cameră de oaspeți. Casa nu avea nici firmă de pensiune la intrare. Poate nu se putea pune firmă din cauza secretului pe care-l ascundea. Înăuntru domnea o liniște perfectă.

În afară de femeia care îl întâmpinase la poartă și care-i vorbea acum, nu văzuse pe nimeni și, fiind acolo pentru prima dată, nu își putea da bine seama dacă era patroana acelui local sau doar o slujnică. Oricum, știa că era mai bine să nu pună prea multe întrebări indiscrete în calitate de client.

Femeia avea între patruzeci și cincizeci de ani și era mică de statură. Vocea îi era tânără și modul ei de a vorbi era parcă intenționat molcom, încât nu puteai sesiza mișcarea buzelor subțiri. Când vorbea nu îl privea în față. În adâncul ochilor negri avea o scânteiere care topea într-o clipă neîncrederea interlocutorului și ea însăși, cu calmul dat de experiență, părea incapabilă să suspecteze pe cineva.

I-a preparat ceai verde cu apa care fierbea pe cămin, într-un ceainic de metal. Calitatea ceaiului verde, precum și cantitatea, erau extrem de rafinate pentru locul și situația aceea, făcându-l pe Eguchi să se simtă deodată în largul lui. În alcov era atârnat un peisaj de Kawai Gyokudo*, o reproducere desigur, reprezentând un sat de munte îmbrăcat în culori calde de toamnă. Nimic în acea cameră nu părea să ascundă un mister.

— Să nu încercați să treziți fata, pentru că orice ați face, ea nu se va trezi. Doarme adânc și nu știe nimic din ce se petrece și nici cine a fost cu ea peste noapte, a repetat femeia. De aceea nu trebuie să fiți îngrijorat că cineva ar putea fi indiscret.

Bătrânul Eguchi nu a dat glas nenumăratelor îndoieli care îi încolțiseră în minte.

— Fetele de aici sunt foarte frumoase. Și nu primim decât clienți de încredere.

* Pictor japonez (1873–1957) (*n. tr.*).

În loc să încuviințeze, Eguchi și-a privit ceasul.

— Ce oră este?

— Unsprezece fără un sfert.

— S-a făcut deja unsprezece? Știu că persoanelor în vârstă le place să se culce devreme și să se scoale devreme, așa că puteți să mergeți la culcare oricând doriți, a spus femeia, ridicându-se și deschizând puțin ușa camerei vecine. A folosit mâna stângă. Poate era stângace. Eguchi a urmat-o, ținându-și respirația. Ea și-a aplecat capul prin ușa întredeschisă și a aruncat o privire în cameră.

Silueta ei văzută din spate nu avea nimic deosebit, iar gestul de a privi astfel în cameră îi devenise cu siguranță firesc, dar pe Eguchi l-a îngrijorat. Pe modelul cu tobe japoneze al brâului de la chimono era desenată o pasăre mare și ciudată. Nu știa ce pasăre e. Dar oare de ce avea ochi și picioare care păreau atât de reale, dacă era doar un desen? Bineînțeles că nu era ceva grotesc, ci doar un model neinspirat, dar ceea ce îl îngrijora și îl intriga pe Eguchi în momentul în care privea silueta întoarsă a femeii, era tocmai această pasăre. Stofa brâului era de un galben pal spre alb. Camera vecină părea întunecată.

Femeia a împins ușa la loc, dar nu a încuiat-o, și a pus cheia pe masa din fața lui Eguchi. Vorbea firesc, ca și cum nu se întâmplase nimic.

— Uitați cheia. Odihnă plăcută! Dacă nu puteți dormi aveți lângă pernă niște somnifere.

— Nu aveți puțin vin?

— Aici nu se servește vin.

— Nici măcar așa, pentru somn, înainte de culcare?

— Nu.

— Fata e dincolo, în cameră?

— Da, vă așteaptă dormind adânc.

— A, da? s-a mirat puțin Eguchi. Oare când intrase fata în cameră? Și de când dormea acolo? Când femeia crăpase ușa și privise înăuntru, voise oare să se încredințeze că fata adormise?

Deși prietenii de vârsta lui care veneau aici îi povestiseră că fata aștepta dormind și nu se trezea deloc, totuși acum, la fața locului, acest lucru i se părea de necrezut.

— Vă schimbați aici? Femeia părea pregătită să îl ajute. Eguchi nu a răspuns nimic.

— Se aude zgomotul valurilor. Și al vântului ...

— Valurile fac zgomotul acesta?

— Noapte bună, s-a retras femeia, fără să-i răspundă.

Rămas singur, bătrânul Eguchi a cercetat cu privirea camera în care se afla, apoi și-a oprit privirea asupra ușii care ducea în camera alăturată. Era o ușă din scândură de brad. Părea să nu fi fost construită odată cu casa,

ci adăugată ulterior. Privind bine, îți dădeai seama că și peretele despărțitor fusese probabil inițial un perete glisant, *fusuma*, iar pentru a construi camera secretă a „frumoaselor adormite“ fusese transformat într-un perete adevărat. Era de aceeași culoare cu ceilalți pereți, dar se vedea că vopseaua era mai nouă.

Eguchi a luat cheia pe care o lăsase femeia. Era o cheie obișnuită. Dar, deși ținea cheia în mână ca și cum era pregătit să se ducă dincolo, nu s-a ridicat.

Așa cum spusese femeia, zgomotul valurilor se auzea puternic. Se auzeau ca și cum s-ar fi spart, lovindu-se de o stâncă înaltă, iar această casă mică s-ar fi aflat în vârful stâncii. Era vuietul unui vânt care prevestea apropierea iernii. Poate că poziția casei crea acest sentiment de iarnă, sau poate totul era numai în mintea lui Eguchi, pentru că, în realitate, deși focul era slab, în cameră nu era frig. Era chiar o regiune cu o climă blândă. Încă nu începuseră să cadă frunzele. Pentru că ajunsese seara târziu, Eguchi nu putuse vedea bine locul, dar simțise mirosul mării. Trecând de poartă, pătrunsese într-o grădină prea mare pentru acea casă, în care erau mulți pini și arțari bătrâni. Pe cerul puțin întunecat se conturau puternic umbrele acelor subțiri de pin negru. Probabil acest loc fusese odinioară o reședință de vară.

Cu mâna cu care luase cheia și-a aprins o țigară și după doar două-trei fumuri a stins-o

în scrumieră aproape întreagă. Apoi a fumat pe îndelete o a doua țigară. Mai degrabă decât ironie pentru emoția ușoară care-l cuprinsese, avea un sentiment de imensă deșertăciune. Avea obiceiul să bea puțin vin pentru a adormi, dar somnul îi era superficial, și deseori bântuit de coșmaruri. Nu putea uita versurile dintr-un poem al unei femei care murise, tânără, de cancer, „Pentru nopțile când cineva nu poate dormi trebuie să pregătești o broască râioasă, un câine negru și un cadavru de înecat.” Își aminti și acum acele versuri și îl străfulgeră gândul că fata care dormea, adică fata care fusese adormită în camera vecină, ar putea fi un fel de înecată. La acest gând avu o ezitare să se ridice și să se ducă acolo. Nu știa ce li se dădea fetelor ca să doarmă, dar cum păreau căzute într-o transă în care aproape că își pierdeau cunoștința, era posibil ca fata care îl aștepta să aibă pielea de culoare cenușiu-întunecată ca și cum ar fi luat droguri, să aibă conturul ochilor înnegrit și trupul uscat și slab, cu oasele ieșindu-i în afară. Sau poate are trupul umflat, moale și rece. Poate că doarme sforăind încet, lăsând să i se vadă gingiile scârbos de vineții. Firește că la cei șaiszeci și șapte de ani ai lui, Eguchi petrecuse în compania femeilor și câteva nopți îngrozitoare. Și mai ales pe acelea nu le putea uita.

Cuprins

Prima noapte	5
A doua noapte	35
A treia noapte	67
A patra noapte	89
A cincea noapte	105